

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/45/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6422202454
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6422202454.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudkýň JUDr. Renáty Deákovéj a JUDr. Danice Kočičkovej ako členiek senátu, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: H. Y., nar. XX. júna XXXX, Z. Y., nar. XX. októbra XXXX a P. Y., nar. XX. marca XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, deti rodičov - matky: Z. F., nar. XX. októbra XXXX, trvale bytom Dr. E. XXX/X, XXX XX B. nad P., t. č. O. XXX/XX, XXX XX F. a otca: A. Y., nar. XX. septembra XXXX, trvale bytom mesto B. nad P., t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Y., Budovateľská 1, priechodok 28, 040 15 Košice - Šaca, o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Žiar nad Hronom č. k. 25P/117/2022-45 zo dňa 5. októbra 2022, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 25P/117/2022-45 zo dňa 5. októbra 2022 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) návrh navrhovateľky zamietol (prvá výroková veta). O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (druhá výroková veta).

1.1 Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že matka maloletých detí sa návrhom domáhala, aby súd rozhodol o zvýšení výživného zo strany otca, ktoré bolo určené rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom, č. k. 25P/56/2020-50 zo dňa 9.6.2021 a ktorý sa stal právoplatným dňa 2.7.2021; uvedeným rozsudkom bolo určené výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa u každého maloletého dieťaťa zvlášť. Matka žiadala zvýšiť výživné na sumu 170,-Eur na maloletého H. a maloletú Z., u každého zvlášť a na sumu 130,-Eur mesačne na maloletú P.. V návrhu matka poukázala na zmenu pomerov u maloletých detí odôvodňujúc zmenu výšky výživného všeobecným nárastom životných nákladov a podstatným zvýšením výdavkov na tri maloleté deti. Otec si neplnil vyživovaciu povinnosť, za uvedené bol odsúdený; matka podala žiadosť o náhradné výživné, ktoré jej bolo schválené v septembri 2022. Doposiaľ určená suma výživného je nepostačujúca; maloleté deti navštevujú školu aj školský klub; matka im kupuje školské pomôcky, oblečenie, hygienu a stravu. Navyše maloletá P. nastupuje od septembra 2022 do 1. ročníka základnej školy. Náklady spojené so starostlivosťou o maloleté deti matka vyčíslila na sumu 380,-Eur na bývanie, sumu 350,-Eur na stravu, na hygienu maloletých detí 50,-Eur, oblečenie 170,-Eur, školské pomôcky 80,-Eur. Súčasný príjem matky v čase podania návrhu predstavoval sumu 600,-Eur mesačne v čistom. Otec s návrhom matky nesúhlasil, pričom poukázal na skutočnosť, že je vo výkone trestu odňatia slobody, jeho schopnosti a možnosti nedovoľujú, aby plnil výživné v požadovanej výške. Uviedol, že nemá príjem a v jeho situácii nie je možné

sa ani zamestnať. V čase partnerského vzťahu s matkou maloletých detí sa podieľal na starostlivosti o maloleté deti, získal spotrebný úver vo výške cca 23.000,-Eur, ktoré finančné prostriedky boli využité na prerobenie bytu, v ktorom spoločne s matkou maloletých detí bývali. Matka maloletých detí po ich rozchode prerobený byt ďalej užíva. Otec zdôraznil, že na trhu práce sa nevedel uplatniť z psychických dôvodov spojených s rozchodom a rozpadom rodiny; nebol schopný plniť si vyživovaciu povinnosť, za čo bol trestne odsúdený v auguste v roku 2022. Uviedol tiež, že nie je vlastníkom žiadnej nehnuteľnosti, pred nástupom do výkonu trestu nemal žiaden príjem, nepoberal žiadne sociálne dávky. Vo výkone trestu nie je zaradený do práce. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení odporučil návrhu matky vyhovieť a zvýšiť vyživovaciu povinnosť otca primerane k veku a potrebám maloletých detí ako aj s prihliadnutím na možnosti a schopnosti otca.

1.2 Okresný súd aplikoval ustanovenie § 121 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“), ďalej ustanovenia § 62 ods. 1, 3, 4, 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 36/2005 Z.z.“ alebo „zákon o rodine“). Vykonal dokazovanie výsluchom rodičov maloletých detí, oboznámil sa so stanoviskom kolízneho opatrovníka, vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi obsiahnutými v súdnom spise a oboznámil sa s obsahom pripojených spisov Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 25P/560/2020 (opatrovnícky spis) a sp.zn. 4T/44/2022.

1.3 Na základe vykonaného dokazovania okresný súd zistil, že maloleté deti sú narodené mimo manželstva, úprava výkonu rodičovských práv a povinností bola prevedená rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hornom č. k. 25P/56/2020-50 zo dňa 9.6.2021, ktorý sa stal právoplatným dňa 2.7.2021. Na základe uvedeného rozsudku boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný povinnosťou uhrádzať výživné na každé dieťa zvlášť sumou po 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona počnúc dňom 19.11.2020 k rukám matky maloletých detí. V čase posledného rozhodovania o výživnom maloletý H. navštevoval 4. ročník základnej školy (v súčasnosti navštevuje 6. ročník), maloletá Z. navštevovala 3. ročník základnej školy (v súčasnosti navštevuje 5. ročník) a maloletá P. absolvovala predprípravný ročník v škôlke, v čase rozhodovania súdu prvej inštancie navštevuje 1. ročník základnej školy. V čase posledného rozhodovania bola matka zamestnaná v spoločnosti ABILITY, s.r.o., Kremnica, kde dosahovala čistý mesačný príjem 590,-Eur; u rovnakého zamestnávateľa bola zamestnaná aj v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, avšak vyjadrila sa, že jej pracovný pomer mal byť ukončený výpoveďou dňa 04.10.2022. Súd prvej inštancie mal preukázaný príjem matky za rok 2022 vo výške cca 740,-Eur mesačne. Pokiaľ ide o otca maloletých detí, tento bol v čase posledného rozhodovania nezamestnaný, jeho príjem súd nemal preukázaný. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie bol vo výkone trestu odňatia slobody od 20.09.2022, ktorý mu bol nariadený trestným rozkazom vydaným Okresným súdom Žiar nad Hronom č. k. 4T/44/2022-96 zo dňa 25.5.2022 za prečin zanedbania povinnej výživy podľa ustanovenia § 207 ods.3 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že si neplnil vyživovaciu povinnosť určenú rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 25P/56/2020 v období od mesiaca jún 2021, čím zapríčinil dlh na výživnom celkom vo výške 772,80 Eur za obdobie od 19.11.2020 do 19.6.2021. Otec pred súdom prvej inštancie uviedol, že pred nástupom do výkonu trestu bol nezamestnaný, nebol evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, nepoberal žiadne sociálne dávky.

1.4 S poukazom na ustanovenie § 121 C.m.p. okresný súd posudzoval zmenu pomerov na strane rodičov resp. na strane maloletých detí a zdôraznil, že u otca ako v čase posledného rozhodovania o výživnom, tak aj v čase vyhlásenia napadnutého rozhodnutia nebol preukázaný žiaden príjem; už poslednou úpravou vyživovacej povinnosti mu bola uložená vyživovacia povinnosť v minimálnej zákonnej výške. Na strane matky maloletých detí k zmene pomerov nedošlo, matka nezmenila zamestnanie a dosahuje priemernú čistú mzdu okolo 700,-Eur. Napokon k podstatnej zmene pomerov nedošlo ani na strane maloletých detí, od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti uplynul len jeden rok. Navyše, matka maloletých detí býva so súčasným partnerom v dvojizbovom byte vo vlastníctve maloletých detí Y., Z. a H., ktorú skutočnosť mal okresný súd preukázanú z rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5P/149/2012-25 zo dňa 19.11.2012.

1.5 Okresný súd napadnuté rozhodnutie založil na konštatovaní, že neboli splnené hmotnoprávne podmienky pre zmenu výšky výživného; nedošlo k zmene pomerov spočívajúcich vo zvýšených výdavkoch na odôvodnené potreby na maloleté dieťa a nedošlo k zvýšeniu príjmu povinného rodiča. Aj keď okresný súd ustálil, že skutočnosť, že otec je vo výkone trestu odňatia slobody, táto situácia nemôže

byť na úkor maloletých detí, pretože si ju spôsobil sám, uzavrel, že finančná situácia otca maloletých detí sa od posledného rozhodovania o výživnom nezmenila; i v čase posledného rozhodovania otec nemal riadny príjem, bol nemajetný a naposledy bol v pracovnom pomere len niekoľko dní v mesiaci jún 2021. Pred nástupom na výkon trestu odňatia slobody nepoberal žiadne sociálne dávky ani pomoc v hmotnej núdzi. Nakoľko u otca okresný súd nezistil zvýšenie príjmu a zmenenú finančnú situáciu, ani nezistil zvýšené výdavky na strane maloletých detí, okresný súd návrh matky na zvýšenie výživného zamietol.

1.6 Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania okresný súd aplikoval ustanovenie § 52 C.m.p.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote matka maloletých detí odvolanie a žiadala, aby odvolací súd stanovil výživné na maloleté deti vo výške 90,-Eur na maloletého H., 80,-Eur na maloletú Z. a 70,-Eur na maloletú P., a to odo dňa podania návrhu.

2.1 V odvolaní tvrdila, že súd prvej inštancie nesprávne hodnotil dôkazy a dôkaznú situáciu, ona bola sama ochotná na pojednávaní sa dohodnúť na výživnom vo výške 90,-Eur na maloletého H., 80,-Eur na maloletú Z. a 70,-Eur na maloletú P.. Tvrdila, že náklady spojené so starostlivosťou o maloleté deti stúpili, čo je dôvod na zvýšenie výživného. Ak súd prvej inštancie poukazoval na skutočnosť, že otec maloletých detí je vo výkone trestu odňatia slobody, matka tvrdila, že otec maloletých detí už dva roky pred nástupom do výkonu trestu bol nezamestnaný, nebol evidovaný na úrade, neplatil výživné a žiadnym pričinením sa nesnažil túto situáciu napraviť. Maloletým deťom otec nechal byť, na ktorom sú dlžoby a ktoré spláca matka. Uviedla, že maloleté deti nemôžu trpieť za to, že otec nevyvinul ani len snahu zamestnať sa. Na výživnom sa totiž majú podieľať obaja rodičia a nielen matka maloletých detí.

3. Otec maloletých detí sa k odvolaniu nevyjadril.

4. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že sociálnym zisťovaním bolo preukázané, že náklady spojené so starostlivosťou o maloleté deti sa od posledného rozhodovania vo veci vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti zvýšili; z uvedených dôvodov opatrovník navrhoval zvýšiť výživné na všetky tri maloleté deti.

5. Ďalšie relevantné vyjadrenie podané nebolo.

6. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 C.s.p., z dôvodov uvedených v odvolaní a v rozsahu ustanovenia § 65 a § 66 C.m.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods.1, ods.2 C.s.p., v celom rozsahu potvrdil ako vecne správny.

6.1 V zmysle §387 ods.1 ods.2 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Preskúmaním spisového materiálu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci vykonal dostatočné dokazovanie, skutkový stav posúdil právne správne a na základe toho aj správne vo veci rozhodol. Rozhodnutie súdu bolo podložené dostatočným preskúmaním rodinných a sociálnych pomerov účastníkov v rozsahu uplatnených dôvodov pre zvýšenie výživného uvedených v návrhu na začatie konania. Okresný súd vychádzal z tvrdení účastníkov, rodičov maloletých detí i kolízneho opatrovníka ako aj z listinných dokladov a z pripojených spisov. S poukazom na výsledky vykonaného dokazovania odvolací súd považoval rozhodnutie okresného súdu za správne. So všetkými skutočnosťami uvádzanými v odvolaní proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na zníženie výšky výživného sa v zásade vysporiadal už súd prvej inštancie. Okresný súd založil svoje rozhodnutie na konštatovaní, že nezistil takú zmenu pomerov, najmä na strane povinného z vyživovacej povinnosti, ktorá by zvýšenie výživného odôvodňovala; zaoberal sa otázkou výkonu trestu u otca maloletých detí, pričom uzavrel, že túto situáciu si otec maloletých detí spôsobil sám.

8. V prvom rade je potrebné uviesť, že podľa § 78 zákona č.36/2005 Z.z. je možné meniť dohody a súdne rozhodnutia o výživnom len ak sa menia pomery; okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možná len na návrh. Platná právna úprava neumožňuje meniť právoplatné

súdne rozhodnutia; v prípade vyživovacej povinnosti však vzhľadom na to, že sa ustanovuje povinnosť plniť peňažné sumy aj do budúceho obdobia, kedy môže dôjsť ku zmene pomerov, z ktorých pôvodné rozhodnutie vychádzalo, zákon o rodine aj Civilný sporový poriadok umožňujú zmeniť právoplatný rozsudok na základe relevantnej zmeny pomerov rozhodujúcich pre určenie výživného. V konaní, v ktorom sa navrhuje zmena pôvodného rozhodnutia o výživnom si súd všíma rovnaké okolnosti ako v konaní o určenie výživného; porovnáva ich stav ku dňu rozhodnutia o výživnom a ku dňu žiadanej zmeny rozhodnutia. V konaní o určení alebo zmene vyživovacej povinnosti rodiča musí súd skúmať podľa § 75 ods. 1 zákona č.36/2005 Z.z. schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinnej osoby, pod ktorými sa rozumie vek, zdravotný stav, vzdelanie, aktuálne rodinné pomery, objektívna možnosť dosahovať čo najvyšší príjem vlastným pričinením, aj dôvody, pre ktoré povinný rodič nedosahuje príjem postačujúci nielen na uhrádzanie nákladov vlastných potrieb, ale i potrieb maloletého dieťaťa. Zákon o rodine to vyjadruje v § 75 ods. 1 veta druhá slovami „na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie“.

8.1 Zo spisu okresného súdu vyplýva, že naposledy bola vyživovacia povinnosť otca upravená rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom, č.k. 25P/56/2020-50 zo dňa 9.6.2021, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 2.7.2021 a ktorým okresný súd otca zaviazal prispievať na výživu maloletých detí, každého zvlášť, minimálnym zákonným výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. Matka maloletých detí v návrhu na zvýšenie výživného poukázala na skutočnosť, že pomery sa zmenili u maloletých detí v dôsledku všeobecného nárastu životných nákladov a v dôsledku podstatného zvýšenia výdavkov na maloleté deti.

8.2 Súd prvej inštancie sa zaoberal zmenou pomerov na strane maloletých detí; túto nepovažoval za podstatnú. S uvedeným sa odvolací súd stotožňuje len s výhradou, pričom prihliada najmä na skutočnosť, že k novému návrhu na úpravu vyživovacej povinnosti dochádza zo strany matky po roku od nadobudnutia právoplatnosti predošlej úpravy vyživovacej povinnosti otca; s prihliadnutím na uvedený časový odstup nie je možné jednoznačne uzavrieť, že k zmene pomerov na strane maloletých detí došlo a táto zmena je zmenou podstatnou. Neušla však pozornosť odvolacieho súdu skutočnosť, že maloletý H. a maloletá Z. v čase rozhodovania súdu prvej inštancie navštevujú vyšší stupeň základnej školy a maloletá P., v čase posledného rozhodovania v predškolskom veku, od 1.9.2022 započala školskú dochádzku. Z rozhodovacej praxe súdov pritom vyplýva, že práve postup na vyšší stupeň vzdelávania je spravidla spojený so zmenou pomerov odôvodňujúcou zvýšenie výživného.

8.3 Odvolací súd sa ale stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že u otca maloletých detí, povinného z vyživovacej povinnosti, k zmene pomerov nedošlo. Ako v čase posledného rozhodovania o výške vyživovacej povinnosti je otec maloletých detí naďalej nemajetný, nemá žiaden príjem a nebolo preukázané, že by poberal čo aj štátne sociálne dávky. Pomery na strane otca maloletých detí sa nezmenili; ak došlo k zmene, tak vo vzťahu k plneniu vyživovacej povinnosti negatívnej, a to tým, že otec maloletých detí sa v súčasnosti nachádza vo výkone trestu odňatia slobody z dôvodu uloženého trestu za neplnenie vyživovacej povinnosti.

8.4 Výkon trestu z dôvodu neplnenia vyživovacej povinnosti spravidla nemožno považovať za okolnosť, ktorá by odôvodňovala prípadné zníženie výživného (z dôvodu straty príjmu), a to najmä z dôvodu, že trestné stíhanie a výkon trestu si otec maloletých detí zapríčinil sám.

8.5 Aj túto skutočnosť, neplnenie vyživovacej povinnosti s následkom trestného stíhania otca maloletých detí a súčasného výkonu trestu, je potrebné hodnotiť nie izolovane, ale vo vzájomných súvislostiach s ostatnými skutočnosťami zistenými dokazovaním. Odvolací súd pritom zdôrazňuje, že vyživovacia povinnosť bola otcovi maloletých detí určená rozsudkom okresného súdu, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 2.7.2021; otec maloletých detí svoju vyživovaciu povinnosť neplnil a vystavil sa tak riziku trestného stíhania. Toto riziko bolo pomerne ľahko odvrátené tým, že by otec maloletých detí svoju vyživovaciu povinnosť dodatočne splnil a tým spôsobil zánik trestnosti svojho konania. Skutočnosť, že sa otec maloletých detí nevyhol trestnému stíhaniu, aj keď bol stíhaný a v konečnom dôsledku odsúdený za nezaplatenie pomerne nízkej sumy (772,80 Eur) vo výške iba mierne prevyšujúcej minimálnu mzdu podľa osobitných predpisov, skutočne nasvedčuje záveru súdu prvej inštancie, že plnenie vyživovacej

povinnosti, čo aj v rozsahu uplatnenom matkou v odvolacom konaní, nie je v možnostiach, schopnostiach a majetkových pomeroch otca ako povinného z vyživovacej povinnosti.

8.6 Odvolací súd pritom súhlasí s názorom vysloveným matkou maloletých detí, že doposiaľ určené výživné nie je súladné s odôvodnenými potrebami maloletých detí. Poukazuje však pritom aj na ustanovenie § 62 ods.2 druhá veta zákona č.36/2005 Z.z., podľa ktorého dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Uvedené platí nielen pozitívne, ale aj v negatívnom zmysle; z uvedeného vyplýva, že pokiaľ životná úroveň povinného rodiča je nízka, nemožno ho zaťažiť plnením vyživovacej povinnosti, ktorou by bol vystavený neprimeraným majetkovým rizikám.

8.7 Na základe vyššie uvedeného sa odvolací súd stotožňuje s právnym posúdením prejednávanej veci okresným súdom, keď tento aplikoval ustanovenie § 62 ods.3 zákona o rodine a nezistil dôvod pre určenie vyššej vyživovacej povinnosti otca ako v rozsahu minimálneho zákonného výživného. Napadnuté rozhodnutie je preto správne, nebolo zistené, že by bolo v možnostiach, schopnostiach a majetkových pomeroch otca maloletých detí prispievať vyšším ako minimálnym zákonným výživným; v konaní nebolo preukázané, a ani tvrdené, že životná úroveň otca maloletých detí je vyššia ako sú jeho možnosti a schopnosti.

9. Vzhľadom k vyššie uvedeným dôvodom odvolací súd postupom podľa ustanovenia § 387 ods.1, ods.2 C.s.p. odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil, vrátane výroku o nároku na náhradu trov konania, keď súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenie § 52 C.m.p.

10. O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodol rovnako podľa § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd nezistil žiadne dôvody osobitného zreteľa, pre ktoré by bolo možné ktorémukol'vek účastníkovi trovy odvolacieho konania priznať

11. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 C.s.p.).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.), a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).